

**“ТАСДИҚЛАНГАН”
“ASIA ALLIANCE BANK” ХОАТБ
Кенгаши қарори билан
“26/1”-сонли Баённома
“06” июль 2011 й.**

**“ASIA ALLIANCE BANK” Хусусий очик акциядорлик-тижорат банки (ХОАТБ)
таваккалчиликлари устидан назорат қўмитаси тўғрисида
НИЗОМ**

Мазкур Низом Ўзбекистон Республикасининг “Ўзбекистон Республикаси Марказий банки тўғрисида”, “Банклар ва банк фаолияти тўғрисида”ги қонунларига, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2010 йил 26 ноябрдаги “2011-2015 йилларда Республика молия-банк тизимини янада ислоҳ қилиш ва барқарорлигини ошириш ҳамда юқори халқаро рейтинг кўрсаткичларига эришишнинг устувор йўналишлари тўғрисида”ги ПҚ-1438-сон Қарорига, Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг 2011 йил 07 майдаги 14/2-сон Қарори билан тасдиқланган, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2011 йил 25 майда 2229-сон билан рўйхатдан ўтказилган “Тижорат банкларининг банк таваккалчиликларини бошқаришга қўйиладиган талаблар тўғрисида”ги Низомга, Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг 2000 йил 26 июндаги 472-сон Қарори билан тасдиқланган, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2000 йил 05 июля 943-сон билан рўйхатдан ўтказилган “Тижорат банкларида корпоратив бошқарув тўғрисида”ги Низомга, “ASIA ALLIANCE BANK” ХОАТБ (кейинги ўринларда – “Банк”) Устави, Корпоратив кодекси ва бошқа ички хужжатларига мувофиқ ишлаб чиқилган.

I. Умумий қоидалар

Мазкур Низом Банкнинг ички хужжати ҳисобланади ва таваккалчиликлар устидан назорат қўмитаси (кейинги ўринларда – “Қўмита”) фаолиятини қатъий белгилайди, унинг хуқуқий мақомини, функцияларини, ваколатларини, ташкил топиш ва фаолият юритиш тартибини белгилайди.

Қўмита Банк акциядорлари, мижозлари манфаатларини ҳимоя қилиш, Банк таваккалчиликларини пасайтириш ва олдини олиш ҳамда Банк фаолияти барқарорлигини таъминлаш учун Банк Кенгашининг қарори билан ташкил қилинади.

Қўмита Банк Кенгашининг доимий консультатив-кенгаш органи ҳисобланади.

Қўмита ўз фаолиятида бевосита Банк Кенгашига ҳисобот беради ва мазкур Низомга мувофиқ берилган ваколатлари доирасида фаолият юритади.

Қўмита иши унинг аъзолари томонидан Банкда Қўмита ваколатлари доирасида барча соҳадаги масалалар бўйича ишлар ҳолатини ўрганиш, Қўмита йиғилишларини ўтказиш ва тааллуқли қарорлар қабул қилиш орқали амалга оширилади.

II. Қўмитанинг мақсад ва вазифалари

Қўмитани ташкил қилишдан мақсад Банк Устави, Корпоратив кодекси ва бошқа ички хужжатларига мувофиқ, Банк таваккалчиликлари бошқарувининг самарали тизимини татбиқ қилиш ва назорат функцияларини амалга ошириш, Банк таваккалчиликларининг олдини олиш ва Банкдаги ишлар ахволи тўғрисида максимал

даражада хабардорликни таъминлаш бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқиш масалаларида Банк Кенгашига қўмаклашишдан иборат.

Банк таваккалчиликларини жоиз (бошқариладиган) даражада сақлаган ҳолда, Банк ривожланишининг барча имкониятларидан ўз вақтида ва изчил фойдаланиш учун Қўмитага қўйидаги вазифалар юкланди:

- Банкда таваккалчиликларни тегишлича бошқариш учун шарт-шароитлар яратишга қўмаклашиш;

- эҳтимолий заарлар манбалари ёки заарлар келтириши мумкин бўлган вазиятларни прогнозлаш;

- Банкнинг барча таркибий бўлинмалари бўйича таваккалчиликлар назоратини ўзаро мувофиқлаштириш ва баҳолаш, таваккалчиликларни бошқариш тартиботлари самарадорлигини мониторинг қилиш;

- Банк таваккалчиликларини минималлаштириш бўйича Банк фаолиятининг устувор йўналишларини белгилашда иштирок қилиш;

- таваккалчиликлар юзага келишининг олдини олиш (огоҳлантириш) ёки уларни минималлаштириш.

III. Қўмитанинг ваколатлари

Қўмитага ўз фаолиятини амалга ошириш учун қўйидаги ваколатлар берилади:

- таваккалчиликларни бошқариш сиёсатини ишлаб чиқиш ва уни Банк Кенгаши томонидан қўриб чиқилиш учун киритиш, барча амалга ошириладиган банк операциялари ва битимлари бўйича таваккалчиликларни чеклаш юзасидан тавсиялар ишлаб чиқиша қўмаклашиш;

- Банк, унинг таркибий бўлинмалари раҳбарлари томонидан таваккалчиликлар бошқаруви ҳолати устидан назорат қилиш, улар томонидан қабул қилинаётган чора-тадбирлар ва ҳаракатларнинг Банк Кенгаши томонидан тасдиқланган сиёсатга мувофиқлигини баҳолаш;

- Банкнинг молиявий аҳволига таваккалчиликлар, шу жумладан кредит, валюта, фоиз, бозор, операцион ва Банк фаолиятида юзага келадиган бошқа таваккалчиликлар таъсири, Банк томонидан ушбу таваккалчиликларнинг ҳисобга қўйилиши ҳамда уларнинг олдини олиш ва минималлаштириш бўйича чора-тадбирлар қўрилиши устидан кузатиш;

- Банкнинг бошқарув органлари ва функционал хизматлари томонидан Банк Кенгашига тақдим қилинадиган ахборотнинг шубҳасиз тўғрилигини баҳолаш;

- йирик битимлар ва манфаатдорлик билан битимларни тасдиқлаш бўйича таклифларни ўрганиш, улар Банкнинг бошқарув органлари томонидан тасдиқланишида Банк Кенгашига тавсиялар киритиш;

- ташқи аудиторлар ва ички назорат хизматининг таваккалчиликларни бошқариш ҳамда Банк раҳбарлари ва мансабдор шахслари масъулиятини ошириш бўйича тавсияларини қўриб чиқиш;

- таваккалчиликни баҳолаш ва химоя тизимини жорий қилиш мақсадида Банк ижроия органлари томонидан ишлаб чиқилган ривожланиш стратегиялари ва режаларини таҳлил қилиш;

- Банкнинг ички аудит хизмати ва бошқа функционал хизматлари билан биргаликда жиддий молиявий ва бошқа таваккалчиликлар, шу жумладан кредит, бозор, операцион, стратегик таваккалчиликларни, шунингдек ликвидлик, амалий обрў-эътибор йўқотилиши таваккалчиликларини, ҳуқуқий ва бошқа турдаги таваккалчиликларни қўриб чиқиш;

- Банк фаолиятидаги янги хизмат турларини ўзлаштириш билан боғлиқ юз бераётган ўзгаришлар, бозор сегментлари ва бошқа ташқи омилларнинг банк таваккалчилиги умумий манзарасига таъсирини таҳлил қилиш;

- таваккалчиликлар лимитлари ошириб юборилган тақдирда, Банк операциялари ҳажмлари, Банк операциялари ва кўрилаётган чора-тадбирлар бўйича таваккалчиликлар лимитлари бўйича самарали назоратни амалга ошириш;

- активлар ва пассивлар, лимитлар ва ликвидликни бошқариш сиёсати бўйича тавсияларни тайёрлаш;

- ташки аудиторнинг таваккалчиликларни бошқариш бўйича тавсияларини ишлаб чиқиш ва реализация қилиш, Банкда ички назорат хизмати ва ташки аудиторлар томонидан аниқланган муаммоларнинг ҳал қилиниши самарадорлиги устидан назоратни амалга ошириш;

- Банк Кенгаши томонидан тасдиқланадиган таваккалчиликларни бошқариш соҳасидаги ваколатларнинг тақсимланиш даражалари бўйича таклифларни кўриб чиқиш.

IV. Қўмита аъзоларининг хуқуқлари ва вазифалари

Қўмита ўз ваколатлари доирасида қўйидаги хуқуқларга эга:

- мазкур Низомга ва Қўмитанинг иш режасига мувофиқ ўз ваколатлари доирасидаги масалаларни ўрганиш ва кўриб чиқиш;

- Банк Кенгаши томонидан кўриб чиқилиш учун таклифларни киритиш;

- Банкнинг стратегик манфаатларига дахлдор масалалар бўйича, шунингдек Банк таваккалчиликларининг олдини олиш зарур бўлган ва Банк Кенгаши томонидан қарор қабул қилинишини талаб этадиган ҳолатларда Банк Кенгашининг навбатдан ташкари йиғилишини чақириш;

- Банк Кенгашининг ўз фаолияти масалалари бўйича қарорлари ижросини назорат қилиш;

- Банкнинг бошқарув органлари, Бошқарув аъзолари, таркибий бўлинмалар раҳбарлари ва Банк ходимларидан Банк фаолияти билан боғлиқ ва Қўмита ваколатларига тегишли хужжатлар, хисботлар, изоҳлар ва бошқа хужжатларни олиш;

- Бошқарув Раиси, аъзолари, Банкнинг мансабдор шахслари ва мутахассисларини кўриб чиқилаётган масалаларни тайёрлашга жалб қилиш ва уларни Қўмита йиғилишига таклиф қилиш;

- зарур холларда, ўз ишига ташки эксперталар ва консультантларни жалб қилиш.

Қўмита қўйидаги мажбуриятларга эга:

- қонун хужжатлари, мазкур Низом, Банк Устави, Корпоратив кодекси ва бошқа ички хужжатларига мувофиқ ўзига юклangan вазифалар ижросини таъминлаш;

- ўз фаолиятини Банк, унинг акциядорлари, мижозлари ва ҳамкорлари манфаатларида амалга ошириш;

- таваккалчиликнинг оптималлиги ва мақсадга мувофиқлиги юзасидан таклифларни кўриб чиқиш, Банк Кенгаши учун таваккалчиликларни минималлаштириш ва кўлланиладиган таваккалчиликлардан олинадиган фойдалар ўртасида мувозанатни таъминловчи тавсияларни ишлаб чиқиш;

- Банк Кенгашига тақдим қилинадиган менежмент ҳисботларини текшириш, Банк фаолияти билан боғлиқ таваккалчиликларни аниқлаш ва ушбу таваккалчиликлар оқибатларини менежмент жавоблари ҳамда Қўмитанинг келгуси ҳисботлари ва тавсиялари билан солишириш;

- таваккалчиликларнинг белгиланган лимитлари жиддий бузилишларини кўриб чиқиш ҳамда улар аниқланган ва баҳолангандан кейинги менежмент ҳаракатлари самарадорлигини белгилаш;

- Банк Кенгаши томонидан таваккалчиликларни бошқариш тизимига киритилган ўзгартишлар кўлланилиши ва Банк томонидан таваккалчиликлар қабул қилиниши бўйича бошқарув қарорлари маданиятининг шакллантирилиши устидан назорат қилиш;

- Банк Кенгаши олдида ўз фаолият натижалари тўғрисида ҳисбот бериш.

Қўмита аъзолари қўйидаги мажбуриятларга эга:

- Кўмита ишида қатнашиш ва Кўмита ваколатлари доирасидаги масалаларни кўриб чиқиша унинг барча йиғилишларида иштирок қилиш;
- Кўмита йиғилишига тақдим қилинадиган ҳужжатларни ўрганиш ва кун тартибидаги ҳар бир масала бўйича ўз нуқтаи назарини шакллантириш;
- у ёхуд бу қарор қабул қилинишида шахсий манфаатдорлиги мавжудлиги тўғрисида Кўмитани зудлик билан хабардор қилиш;
- Кўмитани обрўсизлантириши ёки унинг аъзолари касбий малакаларини шубҳа остига кўйиши мумкин бўлган ҳаракатларга йўл кўймаслик;
- Банк Кенгаши манфаатлар тўқнашуви юзага келганлиги ёки Кўмита томонидан қабул қилинадиган қарорлар билан боғлиқ манфаатдорлик тўғрисида хабардор қилиш;
- банк, тижорат ва қонун билан ҳимоя қилинадиган бошқа сирлар сақланишини таъминлаш, шунингдек Кўмитадаги иши билан боғлиқ унга маълум бўлган махфий маълумотларни ошкор қилмаслик;
- Кўмита Раисининг топшириқларини бажариш.

V. Кўмита таркибини шакллантириш тартиби ва унинг фаолиятига ташкилий раҳбарлик

Кўмита таркиби Банк Кенгаши аъзолари орасидан тасдиқланади ва беш нафар аъзодан кам бўлмаслиги керак.

Кўмита аъзоларини тасдиқлашда уларнинг касбий тайёргарликлари ва Кўмита фаолияти хусусиятларини билишлари эътиборга олиниши керак. Бунда корпоратив бошқарув малакаларига, банк соҳасида таваккалчиликларни бошқариш тамойилларига эга, таваккалчиликларни бошқариш тизимлари мослиги ва самарадорлигини баҳолаш имконини берадиган тажрибага эга номзодларга устунлик берилиши керак.

Кўмита таркибига Банк Бошқаруви аъзолари ёки Банкнинг бошқа раҳбарлари киритилиши мумкин эмас.

Банк Кенгаши Кўмита аъзоларига юклangan вазифалар тегишлича бажарилмаган тақдирда, уларнинг ваколатларини бекор қилиш, шунингдек Кўмитанинг янги таркибини тасдиқлаш хуқуқига эга.

Кўмита таркибидан чиқсан аъзонинг ўрнига Кўмитанинг янги аъзоси сайланган ёки Кўмитанинг сон таркиби оширилган тақдирда ҳам Банк Кенгаши томонидан Кўмита таркибининг ўзgartирилиши амалга оширилиши мумкин.

Кўмита Раиси Банк Кенгаши йиғилишида Кўмита аъзолари орасидан тасдиқланади.

Кўмита Раиси Кўмита ваколатлари муддатида қўйидагиларни амалга оширади:

- Кўмита ишини ташкиллаштиради, йиғилишни чақиради ва уларда раислик қиласди;
- йиғилишлар кун тартибини тасдиқлади, Кўмита йиғилишларида масалалар муҳокамасини, шунингдек йиғилишда қатнашишга таклиф қилинган шахсларнинг фикрлари тинглашини ташкиллаштиради;
- Кўмита иши учун зарур аниқ ахборотни олиш мақсадида Бошқарув Раиси ва аъзолари билан доимий алоқалар ўрнатади, Банк Кенгаши билан самарали ўзаро муносабатларни таъминлади;

- Кўмита аъзолари ўртасида вазифаларни тақсимлади, чора-тадбирлар режалаштирилишини ва режалаштирилган чора-тадбирлар бажарилиши устидан назоратни таъминлади;

- Кўмита йиғилишлари баённомаларини, қабул қилинган тавсиялар, сўровномалар ва бошқа ҳужжатларни имзолайди;

- Банкнинг бошқарув ва назорат органлари ҳамда бошқа шахслар билан муносабатларда Кўмита вакили сифатида иштирок қиласди;

- Банк Кенгаши олдида Кўмита фаолияти тўғрисида ҳисобот бериш;

- мазкур Низом, Банк Устави, Корпоратив кодекси ва бошқа ички ҳужжатлари билан назарда тутилган бошқа вазифаларни бажаради.

Банк таваккалчиликларни бошқариш бошқармаси бошлиги лавозим бўйича Кўмита Котиби ҳисобланади.

Кўмита Котиби Кўмита фаолияти таъминланишини амалга оширади ва қуидагилар учун жавобгар бўлади:

- Кўмита йиғилишларига хужжатлар ва материалларни тайёрлаш;
- Кўмита аъзолари ва Кўмита йиғилишида қатнашиш учун таклиф қилинган шахсларни бўлажак йиғилиш ва кун тартиби тўғрисида хабардор қилиш;
- Кўмита йиғилиши баённомаларини юритиш, қабул қилинган қарорларни манфаатдор шахсларгача етказиш ва уларнинг ижроси устидан назоратни амалга ошириш;
- Банқда қабул қилинган хужжатларни сақлаш тартибига мувофиқ Кўмита йиғилиши баённомаларини ва иш хужжатларини сақлаш, зарур ҳолларда, манфаатдор шахсларнинг талаблари бўйича тааллуқли баённомалардан кўчирмалар тайёрлайди;
- мазкур Низомга мувофиқ бошқа вазифаларни амалга оширади.

VI. Кўмита йиғилиши

Кўмита йиғилиши тасдиқланган режа бўйича (навбатдаги йиғилиш), шунингдек Кўмита Раиси ёки Банк Кенгашининг ташаббуси бўйича (навбатдан ташқари йиғилиш), бироқ йил чораги мобайнида энг камида бир марта ўtkaziladi.

Навбатдаги йиғилишни чакириш, йиғилиш ўтказиладиган сана, вақт ва жойи, кун тартиби, йиғилишда қатнашиш учун таклиф қилинган шахслар рўйхати тўғрисида қарор Кўмита Раиси томонидан қабул қилинади.

Кўмита аъзолари ҳисобланмаган Банк Кенгашининг аъзолари, шунингдек Банк Бошқаруви аъзолари Кўмита Раисига Кўмита ваколати доирасидаги масаланинг кўриб чиқилишини таклиф қилишлари мумкин. Таваккалчилик омилини кечиктирмай баҳолаш алоҳида муҳим ёки зарур ҳолларда, уни кўриб чиқиш учун Кўмитанинг маҳсус навбатдан ташқари йиғилиши чақирилади.

Кўмита йиғилишида аъзоларининг энг камида 2/3 қисми иштирок қилса, Кўмита йиғилиши қонуний ҳуқуққа эга ҳисобланади, бунда Кўмита Раиси иштирок қилиши шарт. Қарор оддий кўпчилик овоз билан қабул қилинади.

Кўмита қарори баённома билан расмийлаштирилади, ушбу баённома Кўмита аъзолари томонидан имзоланади. Кўмитанинг ҳар бир аъзоси битта овозга эга бўлади. Овозлар teng келган тақдирда, Раиснинг овози ҳал қилувчи ҳисобланади. Кўмитанинг қарорига розилик билдирамаган Кўмита аъзоси ўзининг алоҳида фикрини қайд этиб қўйиш ҳуқуқига эга, бу мажбурий тартибда йиғилиш баённомасига илова қилинади ва Банк Кенгashi эътиборига ҳавола этилади.

Йиғилишда қатнашмаган Кўмита аъзосининг шахсан имзоланган ва йиғилиш ўтказилиши бошлангунга қадар Кўмита котибига тақдим қилинган ёзма фикри мавжуд бўлган ҳолатда, бу кворумни аниқлашда ва кўриб чиқилаётган масалалар бўйича овоз бериш натижаларини белгилашда ҳисобга олинади. Кўмита аъзосининг ёзма фикри кун тартибининг барча масалалари бўйича ҳам, алоҳида масалалари бўйича ҳам овоз беришни ўз ичига олиши мумкин.

Кўмита йиғилиши баённомасида қуидагилар қайд этилади:

- йиғилиш ўтказиладиган сана, жойи ва вақти;
- Кўмита йиғилиши кун тартиби масалалари кўриб чиқилишида қатнашган Кўмита аъзоларининг рўйхати, шунингдек йиғилишда иштирок қилган бошқа шахсларнинг рўйхати;
- кун тартиби;
- кун тартибининг муҳокама қилинган масалалари бўйича Кўмита аъзолари фикрлари ва таклифлари;
- овозга қўйилган қарорлар баёнлари ва улар бўйича овоз бериш якунлари;
- қабул қилинган қарорлар.

Кўмита йиғилиши баённомаси унинг тўғри тузилиши учун жавобгар Кўмита Раиси ва котиби томонидан имзоланади. Баённомага мазкур йиғилишда Кўмита томонидан тасдиқланган (қабул қилинган) хужжатлар илова қилинади.

VII. Кўмитанинг Банк раҳбарияти ва бошқа шахслар билан ўзаро муносабати

Кўмита аъзоларига самарали ишлашни таъминлаш учун керакли ахборотдан фойдаланиш имконияти яратилади.

Ижроия органлари аъзолари, таркибий бўлинмалар раҳбарлари ва Банк ходимлари Кўмитанинг талаби бўйича белгиланган муддатларда ва амалдаги тартиб-коидаларга мувофиқ, керакли хужжатлар ҳажмини тақдим қилишлари шарт. Ахборот ва хужжатлар Кўмита котиби орқали тақдим қилинади.

Зарур ҳолларда, Банк Кенгашининг қарори бўйича Кўмита ишига алоҳида масалаларни кўриб чиқиш учун керакли касбий билимларга эга эксперtlар ва мутахассислар жалб этилишлари мумкин.

Кўмита ишига эксперtlар ва мутахассисларни жалб этиш тартиби ва шартлари Банк томонидан бундай шахслар билан тузиладиган шартномалар бўйича маҳфий ахборот сақланиши режимига риоя қилинган ҳолда белгиланади.

VIII. Кўмитанинг Банк Кенгашига ҳисобдорлиги

Кўмита Банк Кенгашига ўз фаолияти тўғрисида йиллик ҳисботни Банкнинг йиллик ҳисботига киритиш ёки ҳисботдан Банк акциядорларининг йиллик умумий йиғилишига материаллар сифатида фойдаланиш учун керакли муддатда тақдим қиласди.

Кўмита Раиси томонидан Банк Кенгашига тақдим қилинадиган Кўмита ҳисботи Кўмита фаолияти тўғрисида қўйидаги маълумотларни ўз ичига олиши керак:

- Кўмита томонидан ўз ваколатлари масалалари бўйича тақдим қилинган тавсиялар;
- Банқдаги мавжуд ёки потенциал таваккалчиликлар ва уларни бошқариш тизимининг самарадорлиги;
- Банк бўйича таваккалчиликнинг энг юқори жоиз умумий даражаси оширилган ҳолатлар;
- Банк таваккалчиликларининг ўз вақтида аниқланмаганлиги ҳолатлари, улар ҳажмини белгилаш мослиги, таваккалчиликлар бошқарувининг зарур тартиботларини ўз вақтида татбиқ қилиш;
- Банк ичida белгиланган лимитлардан оғиш ҳолатлари;
- ташки консультантлар ёки эксперtlардан олинган малакали хизматлар;
- Кўмита томонидан тасдиқланган иш режасининг бажарилиши.

Кўмита ҳисботи Кўмита ихтиёрига кўра бошқа муҳим маълумотларни ҳам ўз ичига олиши мумкин.

Банк Кенгаши Кўмитага алоҳида масалалар бўйича хулоса тақдим қилинишини топширик бериш ҳуқуқига эга.

Кўмитага ўз ихтиёрига кўра, Банк Кенгашига ўз фаолияти доирасидаги исталган масала бўйича ўз тавсияларини юбориш ҳуқуқига эга, мазкур Низом билан назарда тутилган ҳолатларда эса Банк Кенгаши учун хулоса тайёрлаши шарт.

Кўмита тавсиялари ижросининг мақсадга мувофиқлиги тўғрисидаги масала Банк Кенгаши йиғилишида кўриб чиқиласди.

Банк Кенгаши исталган вақтда Кўмита Раисидан Кўмитанинг жорий фаолияти тўғрисидаги ҳисботни унинг тақдим қилиниши белгиланган муддатларда талаб қилиб олиш ҳуқуқига эга.

IX. Қўмита аъзоларининг жавобгарлиги

Қўмита аъзолари Ўзбекистон Республикасининг “Банк сири тўғрисида”, “Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳукукларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги қонунларига, Банк Устави, Корпоратив кодексига, Банк ва тижорат сирини ўз ичига олган ахборотни ҳимоя қилиш тўғрисидаги Низомга ва Банкнинг бошқа ички ҳужжатларига мувофиқ жавобгар бўладилар.

X. Якуний қоидалар

Мазкур Низом, шунингдек унга киритилган барча қўшимчалар ва ўзгартишлар Банк Кенгаши томонидан Банк Кенгашининг овоз беришда қатнашган аъзолари умумий сонидан кўпчилик овоз билан тасдиқланади.